

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/78/2022
Identifikačné číslo spisu:	5620202655
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5620202655.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. C., X. mája XXXX/XXX, právne zastúpeného AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Košice, Kmeťova 26, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o zaplatenie 1.230,69 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žilina zo dňa 27. októbra 2021, č.k. 10Co/42/2021-448, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 27. októbra 2021, č.k. 10Co/42/2021-448 Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej ako „súd prvej inštancie“) zo dňa 10. decembra 2020, č.k. 4C/43/2020-312 vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 999,24 eur spolu s úrokom z omeškania zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol, rozsudok zvyšnej časti o zamietnutí potvrdil a žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Odvolací súd úvodom konštatoval, že v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a R 6/2016 v mene štátu koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Upriamil pozornosť na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého podmienkou pre priznania náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vyžaduje podanie riadneho opravného prostriedku voči nezákonnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov hodných osobitého zreteľa. Nebolo sporné, že žalobca ho neuplatnil. Krajský súd sa nestotožnil s jeho názorom o údajnej neuvádzanej procesnej taktike. Podstatou trestného stíhania žalobcu bolo dôvodné podozrenie, že dňa 24.8.2012 viedol motorové vozidlo, hoci rozhodnutím o priestupku vydaným OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Liptovský Mikuláš pod sp. zn. ORPZ-LM-M zo dňa 25.4.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25.7.2012, mu bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu

10 mesiacov. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 2T/98/2013-281 zo dňa 14.2.2018 (osobitne jeho strany 6 až 8), ktorým bol žalobca v postavení obžalovaného oslobodený spod obžaloby a ktorý je podkladom uplatňovania posudzovaného nároku, je preukázané, že z hľadiska oslobodenia obžalovaného (žalobcu) bolo rozhodujúce, že vykonateľnosť označeného rozhodnutia dopravného inšpektorátu bola na základe žiadosti samotného žalobcu odložená a v danom čase (24.8.2012) toto rozhodnutie nebolo vykonateľné. Inými slovami, oslobodenie obžalovaného (žalobcu) spod obžaloby bolo bezprostredným dôsledkom skutočnosti, že rozhodnutie o zákaze činnosti z 25.4.2012 nebolo v rozhodnom čase vykonateľné.

3. Následne odvolací súd konštatoval, že pokiaľ by žalobca podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, v ktorej by poukázal na (obligatórny) odklad výkonu rozhodnutia o priestupku, došlo by s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia, resp. k zastaveniu trestného stíhania. Predmetná sťažnosť tak predstavovala efektívny opravný prostriedok. Zároveň žalobca aj v neskoršom priebehu trestného stíhania sa mohol (v zmysle mal) brániť práve zdôraznením odkladu výkonu rozhodnutia o priestupku; čo však neučinil (napr. ani v odpore proti trestnému rozkazu vydanému 4.7.2013, teda už v konaní pred súdom). Následne sa vyjadril k aplikácii rozhodnutí z Českej republiky a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5. Dovolateľ považuje rozhodnutie za nespravodlivé. Poukázal na odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti uvedenej v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. septembra 2019 č. k. 6Cdo/75/2017 zverejneného v zbierke stanovísk, ktorý pojednáva o náhrade škody v súvislosti s väzbou, kde nie je povinnosť podať proti väzbe opravný prostriedok a nárok je viazaný len na výsledok trestného konania. Rovnako došlo aj od odklonu od uznesenia Najvyššieho Súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.8.2010 č. k. 4MCdo/15/2009.

6. Nesúhlasí s odôvodnením odvolacieho súdu, že ak by podal sťažnosť, bolo by tejto vyhovené bez akýchkoľvek pochybností vzhľadom na predmetný právny stav. Prokurátor podal obžalobu aj napriek jeho námietkam, že sa v podobnej veci rozhodovalo iným spôsobom. V trestnom konaní podával procesné návrhy, ktorými sa príslušné orgány nezaoberali, a teda rozhodnutie krajského súdu trpí vadou zmätočnosti. Právny zástupca žalobcu prevzal trestnú vec až dňa 14.01.2013, po uplynutí 3 dňovej lehoty na podanie sťažnosti, pričom prvý vykonaný úkon z jeho strany bol až 21.01.2013. V trestnom konaní a ani v konaní pred súdom neboli zohľadňované žiadne podania zo strany jeho právneho zástupcu.

7. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považuje za dostatočne zrozumiteľné, vnútorne koherentné a stotožňuje sa s ním. Pripomenula, že totožný advokát požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia o priestupku, ktorým mu bola uložená sankcia zákazu činnosti viesť motorové vozidlá. Následne skutočnosť, že jeho žiadosti bolo vyhovené a o čom mal aj vedomosť, žalobca a aj jeho obhajca zamlčali pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom konajúcim v trestnej veci. Orgán činný v trestnom konaní mal k dispozícii rozhodnutie o priestupku s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. Žalobca sa mal dopustiť prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia v čase, keď v zmysle uvedenej doložky bolo rozhodnutie vykonateľné. Teda výlučným zavinením žalobcu bolo voči nemu vedené trestné stíhanie a podaná obžaloba a bol opakovane hoci neprávoplatne okresným súdom uznaný za vinného. Vychádzajúc z prezumpcie správnosti rozhodnutia o priestupku ako verejnej listiny opatrenej jej pôvodcom doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, nemôže byť Slovenská republika s úspechom žalovaná v konaní o náhradu škody. Dovolanie v časti podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP považuje za neprípustné. Preto navrhol, aby ho dovolací súd v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a v zostávajúcej časti podľa § 448 CSP

zamietol ako nedôvodné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolateľ namietal, že nemohol podať opravný prostriedok voči uzneseniu o vznesení obvinenia, nakoľko jeho advokát prevzal právne zastúpenie až po uplynutí 3 dňovej lehoty na jeho podanie. Považuje to za prípad hodný osobitného zreteľa.

13. Zákonodarca v ustanovení druhej vety § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov len všeobecne definoval prípady výnimky zo splnenia povinnosti podania riadneho opravného prostriedku proti nezákonnému rozhodnutiu v prípadoch hodných osobitného zreteľa. To, čo treba chápať pod pojmom "prípady hodné osobitného zreteľa", ponechal v každej konkrétnej veci na posúdenie orgánu, ktorý rozhoduje o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vo všeobecnosti však možno ustáliť, že by malo ísť o prípady, keď nepodanie riadneho opravného prostriedku bolo spôsobené skutkovým alebo právnym stavom, ktorý vylučoval alebo znemožňoval jeho podanie. Malo by ísť o okolnosti na strane účastníka (napr. náhla nevyhnutná hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, obmedzenie alebo strata procesnej spôsobilosti a pod.) alebo na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, diskriminácia a pod.) (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/171/2009 zo dňa 29. apríla 2010).

14. Dovolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, nakoľko mohol sám podať sťažnosť, resp. mohol v sťažnosti požiadať o predĺženie lehoty na jeho odôvodnenie advokátom po udelení plnej moci. Okrem toho mu bolo známe, že požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia a túto skutočnosť mohol namietat' v podanom opravnom prostriedku, čím by sa mohol vyhnúť ďalšiemu konaniu, ako aj vzniknutej škode. Dovolací súd po preskúmaní spisu a s prihliadnutím na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť nezistil žiadne prípady hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali žalobcov postup nepodania opravného prostriedku.

15. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. možno vykladať tak, že ten voči komu bolo vydané nezákonné rozhodnutie je povinný sa domáhať nápravy jeho zrušením alebo zmenou formou opravného prostriedku, aby vyčerpal zákonnú možnosť nápravy a ak následne nie je nezákonnosť odstránená, resp. nedôjde k zmene alebo zrušeniu nezákonného rozhodnutia, môže požadovať náhradu škody, ktorá mu v dôsledku toho vznikla. Ak si je vedomý skutočnosti, ktoré by mohli prispieť k odstráneniu nezákonného postupu a neuvedie ich, sám sa podieľa na vzniku škody, ku ktorej by ani nemuselo dôjsť. Zákonodarca týmto ustanovením neupiera ústavné právo poškodeného na náhradu škody, len sa ním snaží o vyčerpanie všetkých možností nápravy tak, aby nedochádzalo ku zbytočným škodám spôsobeným nezákonnými rozhodnutiami, pričom pravdepodobne sleduje § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého

každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

16. Žalobca vedel, že požiadal o odklad výkonu rozhodnutia ako aj o vyhovení jeho žiadosti, a teda uvedením tejto skutočnosti v trestnom konaní by nemuselo dôjsť k obvineniu, resp. k pokračovaniu v trestnom konaní. Žalobca tak nekonal, čím sa sám podieľal na vzniku škody, keďže vznesenie obvinenia bolo vykonané na základe prezumpcie správnosti rozhodnutia o priestupku ako verejnej listiny opatrenej doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. Následne aj ním splnomocnený advokát mohol namietat' túto skutočnosť už pri prvotných úkonoch, čím by rovnako mohol zabrániť pokračovaniu konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol naplnený.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

18. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa správne vysporiadal s námietkami spojenými s rozdielnou aplikáciou rozhodnutí dovolacieho súdu, ako aj rozhodnutí vydaných v Českej republike.

20. K aplikácii rozsudku sp. zn. 6Cdo/75/2017 zo dňa 30. 09 2019 je potrebné uviesť, že rozhodnutie pojednáva o škode spôsobenej rozhodnutím o väzbe bez uplatnenia opravného prostriedku. Väzbou však dochádza k podstatne väčšiemu zásahu do ľudských práv, ako nezákonným vznesením obvinenia so stíhaním na slobode. Z uvedeného dôvodu nie je možné v tejto veci aplikovať uvedené rozhodnutie.

21. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daný.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.